

VERKENNEND FLORA- EN FAUNAONDERZOEK

ONTWIKKELING HEUVELEINDESEWEG BEST

Opdrachtgever:	Ruimte voor ruimte CV
Projectnr:	RVR004
Datum:	19 april 2022

VERKENNEND FLORA- EN FAUNAONDERZOEK

ONTWIKKELING HEUVELEINDESEWEG BEST

Opdrachtgever: Ruimte voor ruimte CV
Projectnr: RVR004
Rapportnr: 20220408-RVR004-RAP-FF-1.0
Status: Concept
Datum: 19 april 2022

T 088 - 33 66 333
F 088 - 33 66 099
E info@kragten.nl

© 2021 Kragten
Niets uit dit rapport mag worden veeleenvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van Kragten. Het is tevens verboden informatie en kennis verwerkt in dit rapport ter beschikking te stellen aan derden of op andere wijze toe te passen dan waaraan in de overeenkomst toestemming wordt verleend.

Opsteller:
NH

Verificatie:
RJA

Validatie:
SR

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING.....	5
1.1	Aanleiding.....	5
1.2	Doelstelling.....	5
1.3	Leeswijzer.....	5
2	PROJECTGEGEVENS.....	6
2.1	Beschrijving onderzoeksgebied.....	6
2.2	Voorgenomen plan.....	9
3	BESCHERMDE SOORTEN.....	10
3.1	Inventarisatie.....	10
3.1.1	Literatuuronderzoek.....	10
3.1.2	Veldbezoek.....	11
3.2	Interpretatie.....	12
3.2.1	Flora.....	12
3.2.2	Vogels.....	12
3.2.2.1	Vogels – jaarrond beschermde nesten.....	12
3.2.2.2	Vogels – Omgevingsscansoorten.....	14
3.2.2.3	Vogels – algemeen voorkomende broedvogelsoorten.....	14
3.2.3	Vleermuizen.....	15
3.2.4	Grondgebonden zoogdieren.....	16
3.2.4.1	Haasachtigen, egel, mol en vos.....	16
3.2.4.2	Ware muizen, woelmuizen, spitsmuizen en slaapmuizen.....	16
3.2.4.3	Knaagdieren.....	16
3.2.4.4	Marterachtigen.....	17
3.2.4.5	Overige zoogdieren.....	17
3.2.5	Amfibieën.....	18
3.2.6	Reptielen.....	18
3.2.7	Vissen.....	18
3.2.8	Vlinders.....	19
3.2.9	Libellen.....	19
3.2.10	Overige ongewervelden.....	19
4	BESCHERMDE GEBIEDEN.....	20
4.1	Natura 2000-gebieden.....	20
4.2	Provinciale gebiedsbescherming.....	21
4.3	Houtopstanden.....	21
5	EFFECTEN VOORGENOMEN INGREPEN.....	22
5.1	Beschermde soorten.....	22
5.1.1	Vogels met jaarrond beschermde nesten.....	22
5.1.1.1	Huismus.....	22
5.1.1.2	Steenuil.....	22
5.1.1.3	Ransuil.....	22
5.1.2	Omgevingsscansoorten.....	23
5.1.3	Algemene broedvogels.....	23
5.1.4	Vleermuizen.....	23
5.1.5	Kleine marterachtigen.....	24
5.2	Algemeen voorkomende soorten.....	24
5.3	Beschermde gebieden.....	24
5.3.1	Natura 2000-gebieden.....	24

5.3.2	Provinciale gebiedsbescherming	25
5.3.3	Houtopstanden	25
6	CONCLUSIES	26
7	GERAADPLEEGDE LITERATUUR	27

BIJLAGEN

B1	NATUURBESCHERMING
B1.1	Wet natuurbescherming
B1.1.1	Bescherming planten- en diersoorten
B1.1.2	Bescherming natuurgebieden
B1.1.3	Bescherming houtopstanden
B1.2	Provinciale gebiedsbescherming
B2	JAARROND BESCHERMDE VOGELNESTEN
B3	PROVINCIALE VRIJSTELLING

TABELLEN

Tabel 1	Waargenomen beschermde soorten binnen een straal van ongeveer 1,5 kilometer van het onderzoeksgebied in de NDFF (2017 – 2022)	10
Tabel 2.	Natura 2000-gebieden en de afstand van deze gebieden tot het onderzoeksgebied	20
Tabel 3.	Samenvattende tabel flora en fauna onderzoeken	26

AFBEELDINGEN

Afbeelding 1.	Onderzoeksgebied (rode kader). Bron PDOK-viewer.	6
Afbeelding 2.	Locatie voormalige nertsenhoudertij met daarnaast het talud van het Willeminkanaal begroeid met bos.	7
Afbeelding 3.	Locatie voormalige nertsenhoudertij met daarachter het aangrenzende bosgebied en weiland.	7
Afbeelding 4.	Dubbele bomenrij aan de Heuveleindseweg.	7
Afbeelding 5.	Aanwezige bomen op boomkwekerij.	7
Afbeelding 6.	Dubbele bomenrij met daarnaast de boomkwekerij.	7
Afbeelding 7.	Watergang aan de Vliegheuvel.	7
Afbeelding 8.	Oostgrens van het onderzoeksgebied tussen boomkwekerij en watergang.	8
Afbeelding 9.	Noordgrens van moestuincomplex met ruigtebegroeiing.	8
Afbeelding 10.	Moestuincomplex gezien vanuit zuidkant onderzoeksgebied.	8
Afbeelding 11.	Bomenrij en greppel westkant tussen boomkwekerij en achtertuinen Heuveleindseweg.	8
Afbeelding 12.	Moestuinencomplex, gezien vanuit het noorden.	8
Afbeelding 13.	Impressie boomkwekerij.	8
Afbeelding 14.	Voorlopig ontwerp. Bron Kragten.	9
Afbeelding 15.	Huismus bij nestkast.	13
Afbeelding 16.	Ekster nest in naaldboom.	13
Afbeelding 17.	Nesten van ekster (geel), zwarte kraai (rood), nestkast torenvalk (blauw) en huismussen.	14
Afbeelding 18.	Locatie van bomen met holtes (rood) en vleermuiskasten (geel).	15
Afbeelding 19.	Ligging van het onderzoeksgebied (rode cirkel) ten opzichte van Natura 2000-gebieden Bron: Provincie Noord-Brabant, Kaartbank Viewer.	20
Afbeelding 20.	Ligging van het onderzoeksgebied (rood omljnd), ten opzichte van het NNB (Bron: Provincie Noord-Brabant, Kaartbank Viewer).	21
Afbeelding 21.	Ligging van het onderzoeksgebied (rood omljnd), ten opzichte van het NNB (Natuurbeheerplan - Beheertypenkaart Natuurtypen). Bron: Provincie Noord-Brabant, Kaartbank Viewer.	21

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Ontwikkelingsmaatschappij Ruimte voor Ruimte (RvR) heeft overeenstemming bereikt met de gemeente Best over de ontwikkeling van 4 ruimte-voor-ruimte bouwkavels, 5 reguliere woningen en 1.5 seniorenwoningen Op de locatie aan of nabij de Heuveleindseweg te Best. Als onderdeel van deze ontwikkeling is onderzoek uitgevoerd naar het eventuele voorkomen van beschermde flora en fauna en is een eerste inschatting gemaakt van de effecten op beschermde gebieden (Natura 2000 en Natuurnetwerk Brabant (NNB)). Daarbij kan het voor een ingreep in sommige gevallen verplicht zijn om melding te doen van het kappen van houtopstanden.

1.2 Doelstelling

Het doel van het verkennend flora- en faunaonderzoek is om inzichtelijk te krijgen welke beschermde flora en fauna onder de Wet natuurbescherming potentieel voorkomen in het onderzoeksgebied en om de ligging van het onderzoeksgebied ten opzichte van beschermde gebieden (Natura 2000 en NNN) volgens de wet- en regelgeving vast te stellen. Hieruit volgt of de ingreep mogelijk een effect heeft op beschermde flora en fauna en beschermde gebieden. Daarbij wordt bepaald of de ontwikkeling betrekking heeft op houtopstanden die onder de Wet natuurbescherming beschermd zijn. Als blijkt dat de ingreep leidt tot een mogelijke overtreding van de Wet natuurbescherming, wordt bepaald naar welke soorten en voor deze soorten belangrijke functies eventueel aanvullend onderzoek nodig is en/of nadere toetsing in het kader van beschermde gebieden nodig is.

1.3 Leeswijzer

De rapportage van dit verkennend flora- en faunaonderzoek is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 2 beschrijft de geografische ligging en het huidige gebruik van en de voorgenomen ingrepen binnen het onderzoeksgebied.
- In hoofdstuk 3 zijn de verzamelde resultaten van het veld- en literatuuronderzoek ten aanzien van beschermde planten- en diersoorten en beschermde functies binnen en nabij het onderzoeksgebied uiteengezet.
- In hoofdstuk 4 wordt toegelicht of het onderzoeksgebied binnen of in de nabijheid van beschermde gebieden gelegen is (Natura 2000 en NNN). Ook wordt aangegeven of binnen het onderzoeksgebied beschermde houtopstanden aanwezig zijn die vallen onder de bescherming van de Wet natuurbescherming.
- Hoofdstuk 5 beschrijft per soortgroep welke effecten tijdens de realisatiefase en de gebruiksfase van het project kunnen worden verwacht op beschermde soorten. Daarnaast wordt aangegeven of effecten op beschermde gebieden te verwachten zijn.
- In hoofdstuk 6 zijn de conclusies en aanbevelingen opgenomen.
- Ten slotte zijn enkele bijlagen bijgevoegd, betreffende soortenbescherming, een korte toelichting op de voor dit project relevante natuurbescherming.

2 PROJECTGEGEVENS

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste gegevens ten aanzien van de voorgenomen ingrepen binnen het onderzoeksgebied weergegeven. Allereerst wordt ingegaan op de geografische ligging en het huidige gebruik van het onderzoeksgebied. Vervolgens worden de voorgenomen ingrepen en het toekomstig gebruik binnen het onderzoeksgebied kort beschreven.

2.1 Beschrijving onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied is gelegen aan de zuidwestkant van de kern van Best binnen de gemeente Best. Het onderzoeksgebied is weergegeven op afbeelding 1. Het onderzoeksgebied is gelegen aan de dorpsrand van de wijk Heivelden. Ten zuiden van het onderzoeksgebied ligt het Wilhelminakanaal. Ten zuiden van het Wilhelminakanaal ligt de Aarlese heide. Verder bestaat de omgeving van het onderzoeksgebied onder halfopen agrarisch gebied met daartussen kleine bosschages. Het onderzoeksgebied kan zelf onderverdeeld worden onder twee deelgebieden. Het eerste deelgebied bestaat uit een recent braakliggend terrein gelegen aan de Heuveleindseweg, waar recentelijk een nertsenhouderij was gevestigd maar waarvan de bebouwing inmiddels is gesloopt. Ten westen en zuiden is bosgebied aanwezig dat voornamelijk uit zomereiken bestaat. Ten noorden van dit perceel is een weiland aanwezig. Het andere perceel dat is gelegen tussen de Heikantweg en Wensheuvel wordt momenteel gebruikt door een boomkwekerij. Ten zuiden van dit perceel is een groot moestuinencomplex (Volkstuinenvereniging "De Oude Bogten") gelegen. Tussen beide onderzoeksgebied staan enkele vrijstaande huizen met grote groene tuinen. Ook staan langs de doorgaande weg van de Heikantweg en Heuveleindseweg een dubbele bomenrij. Tussen het onderzoeksgebied en de Vliegheuvel ligt een brede watergang, deze begroeid is met waterplanten.

Afbeelding 1. Onderzoeksgebied (rode kader). Bron PDOK-viewer.

In afbeelding 2 - 13 is een impressie van het onderzoeksgebied opgenomen. In afbeelding 14 is een afbeelding bijgevoegd met de locaties van de afbeeldingen binnen het onderzoeksgebied.

Afbeelding 2. Locatie voormalige nertsenhoudery met daarnaast het talud van het Willeminakanaal begroeid met bos.

Afbeelding 3. Locatie voormalige nertsenhoudery met daarachter het aangrenzende bosgebied en weiland.

Afbeelding 4. Dubbele bomenrij aan de Heuveleindseweg.

Afbeelding 5. Aanwezige bomen op boomkwekerij.

Afbeelding 6. Dubbele bomenrij met daarnaast de boomkwekerij.

Afbeelding 7. Watergang aan de Vliegheuvel.

Afbeelding 8. Oostgrens van het onderzoeksgebied tussen boomkwekerij en watergang.

Afbeelding 9. Noordgrens van moestuincomplex met ruigtebegroeiing.

Afbeelding 10. Moestuincomplex gezien vanuit zuidkant onderzoeksgebied.

Afbeelding 11. Bomenrij en greppel westkant tussen boomkwekerij en achtertuinen Heuveleindseweg.

Afbeelding 12. Moestuinencomplex, gezien vanuit het noorden.

Afbeelding 13. Impressie boomkwekerij.

Binnen het onderzoeksgebied zijn de volgende biotopen aanwezig:

- Braakliggend perceel zonder begroeiing
- Perceel in gebruik als boomkwekerij
- Meerdere bomenrijen langs de perceelsgrenzen
- Bosgebied aan zuid- en westkant voormalige nertsenhoudery
- Moestuinencomplex
- Goed ontwikkelde watergangen noordelijk en oostelijk van onderzoeksgebied

2.2 Voorgenomen plan

Ontwikkelingsmaatschappij Ruimte voor Ruimte (RvR) heeft overeenstemming bereikt met de gemeente Best over de ontwikkeling van 4 ruimte-voor-ruimte bouwkavels, 5 reguliere woningen en 15 seniorenwoningen. Dit betreffen de kleine vlakken met kavels op afbeelding 14. Op de locatie aan of nabij de Heuveleindseweg te Best op de percelen K534, K535, K794, K795, K3300 (gedeeltelijk), K3301 en K3762. Ter plaatse van deze locaties is thans sprake van een kwekerij en een voormalige nertsenhouderij (intensieve veehouderij). Deze bebouwing hiervan is onlangs gesloopt. Het initiatief kan niet worden gerealiseerd op basis van het vigerende bestemmingsplan "Bestemmingsplan Buitengebied Best 2006" en "Buitengebied Best 2021" (ontwerp), omdat ter plaatse van de bestemmingen 'Agrarisch – Agrarisch bedrijf' en 'Agrarisch met waarden Landschapswaarden' reguliere woningbouw is uitgesloten. De gemeente Best heeft echter aangegeven medewerking te willen verlenen aan het initiatief door middel van een herziening van het bestemmingsplan.

Afbeelding 14. Voorlopig ontwerp. Bron Kragten.

3 BESCHERMDE SOORTEN

Om een indruk te verkrijgen van de (mogelijk) aanwezige beschermde planten- en diersoorten binnen het onderzoeksgebied is literatuuronderzoek en een verkennend veldbezoek uitgevoerd. Op basis van de verzamelde gegevens is beoordeeld of en zo ja, welke functie het onderzoeksgebied heeft voor beschermde soorten. In bijlage 1 is een korte toelichting van de Wet natuurbescherming opgenomen.

3.1 Inventarisatie

3.1.1 Literatuuronderzoek

De NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna) is een natuurdatabank van Nederland waarmee online natuurinformatie opgevraagd kan worden. De databank geeft gevalideerde informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren. De NDFF bundelt ruim 100 databanken zoals de gegevens van het FLORON, De Vlinderstichting, RAVON, Sovon Vogelonderzoek Nederland en de Zoogdiervereniging. De NDFF-gegevens zijn geraadpleegd voor de periode 2017 – 2022 (maximaal 5 jaar oud). Aan de hand van de verspreidingsgegevens is bekeken welke soorten binnen en in de omgeving van de projectlocatie zijn waargenomen. Deze soorten zijn weergegeven in tabel 1. Alle beschermde soorten in de beschermingscategorieën Habitatrichtlijn en Andere soorten, rode lijst soort en invasieve exoten worden in het overzicht getoond. Van de soorten in de beschermingscategorie Vogelrichtlijn worden alleen de soorten met jaarrond beschermde nesten weergegeven. De waarnemingen betreffen alle waarnemingen in de nabijheid van het onderzoeksgebied. Dit betreffen o.a. waarnemingen van nesten en holen, maar ook van aangetroffen exemplaren, graafsporen, jagende en overvliegende soorten. Uit de gegevens zijn 632 records waargenomen met de aangetroffen soorten binnen de afgelopen 5 jaar. Of de in tabel 1 opgenomen soorten binnen het onderzoeksgebied kunnen worden verwacht, wordt behandeld in paragraaf 3.2. In 2020 zijn door Sweco onderzoeken uitgevoerd naar das en steenuil aan het zuidelijk deel van het onderzoeksgebied. Deze resultaten van het onderzoek zijn meegenomen in het verkennende flora en faunaonderzoek.

Tabel 1 Waargenomen beschermde soorten binnen een straal van ongeveer 1,5 kilometer van het onderzoeksgebied in de NDFF (2017 – 2022).

Soort Nederlands	Soort wetenschappelijk	Bescherming*	Rode lijst
Broedvogels – jaarrond beschermd nest			
Boomvalk	<i>Strix aluco</i>	Wnb-vrl	Kwetsbaar
Buizerd	<i>Buteo buteo</i>	Wnb-vrl	
Huismus	<i>Passer domesticus</i>	Wnb-vrl	Gevoelig
Gierzwaluw	<i>Apus apus</i>	Wnb-vrl	
Grote gele kwikstaart	<i>Motacilla cinerea</i>	Wnb-vrl	
Ransuil	<i>Asio otis</i>	Wnb-vrl	Kwetsbaar
Roek	<i>Corvus frugilegus</i>	Wnb-vrl	
Sperwer	<i>Accipiter nisus</i>	Wnb-vrl	
Steenuil	<i>Athene noctua</i>	Wnb-vrl	Kwetsbaar
Wespendief	<i>Pernis apivorus</i>	Wnb-vrl	
Broedvogels – omgevingscansoorten			
Blauwe reiger	<i>Ardea cinerea</i>		
Boomkruiper	<i>Certhia brachydactyla</i>	Wnb-vrl	
Boerenzwaluw	<i>Hirundo rustica</i>	Wnb-vrl	Gevoelig
Bonte vliegenvanger	<i>Ficedula hypoleuca</i>	Wnb-vrl	
Ekster	<i>Pica pica</i>	Wnb-vrl	
Groene specht	<i>Picus viridis</i>	Wnb-vrl	

Soort Nederlands	Soort wetenschappelijk	Bescherming*	Rode lijst
Grote bonte specht	<i>Dendrocopos major</i>	Wnb-vrl	
Ijsvogel	<i>Alcedo atthis</i>	Wnb-vrl	
Koolmees	<i>Parus major</i>	Wnb-vrl	
Pimpelmees	<i>Cyanistes caeruleus</i>	Wnb-vrl	
Spreeuw	<i>Sturnus vulgaris</i>	Wnb-vrl	
Torenavalk	<i>Falco tinnunculus</i>	Wnb-vrl	
Zwarte kraai	<i>Corvus corone</i>	Wnb-vrl	
Zwarte roodstaart	<i>Phoenicurus ochruros</i>	Wnb-vrl	
Zwarte specht	<i>Dryocopus martius</i>	Wnb-vrl	
Grondgebonden zoogdieren			
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>	Wnb-andere soorten	Kwetsbaar
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>	Wnb-andere soorten	
Das	<i>Meles meles</i>	Wnb-andere soorten	
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>	Wnb-andere soorten	
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>	Wnb-andere soorten	
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>	Wnb-andere soorten	
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	Wnb-andere soorten	
Gewone/tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	Wnb-andere soorten	
Haas	<i>Lepus europaeus</i>	Wnb-andere soorten	Gevoelig
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>	Wnb-andere soorten	
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	Wnb-andere soorten	Gevoelig
Mol	<i>Talpa europea</i>	Wnb-andere soorten	
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>	Wnb-andere soorten	
Rosse woelmuis	<i>Myodes glareolus</i>	Wnb-andere soorten	
Steenmarter	<i>Martes foina</i>	Wnb-andere soorten	
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>	Wnb-andere soorten	
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>	Wnb-andere soorten	
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>	Wnb-andere soorten	Gevoelig
Vleermuizen			
Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Wnb-hrl	
Reptielen			
Levendbarende hagedis	<i>Zootoca vivipara</i>	Wnb-andere soorten	Gevoelig
Amfibieën			
Heikikker	<i>Rana arvalis</i>	Wnb-hrl	Thans niet bedreigd
Kamsalamander	<i>Triturus cristatus</i>	Wnb-hrl	Kwetsbaar
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	Wnb-andere soorten	
Poelkikker	<i>Pelophylax lessonae</i>	Wnb-andere soorten	Thans niet bedreigd
Rugstreepad	<i>Bufo calamita</i>	Wnb-hrl	Gevoelig
Dagvlinders			
Bruine eikenpage	<i>Satyrium ilicis</i>	Wnb-andere soorten	Bedreigd
Grote vos	<i>Nymphalis polychloros</i>	Wnb-andere soorten	Kwetsbaar
Libellen			
Gevlekte witsnuitlibel	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	Wnb-andere soorten	

* Bescherming: Wnb = Wet natuurbescherming; hrl = Habitatrichtlijnsoort; vrl = Vogelrichtlijnsoort

3.1.2 Veldbezoek

Op 22 maart 2022 is een verkennend veldonderzoek uitgevoerd in het onderzoeksgebied door N. Hulsbosch, ecoloog bij Kragten. De weersomstandigheden waren hierbij licht bewolkt, droog, een temperatuur van 22 °C en

windkracht 2 Bft. Hierbij is gekeken naar de aanwezige biotopen en de daarbij te verwachten soorten in het gebied. Eventuele waarnemingen van (beschermde) planten- en diersoorten zijn genoteerd. Op basis van deze gegevens is het gebied op geschiktheid voor beschermde planten- en diersoorten beoordeeld.

3.2 Interpretatie

In deze paragraaf wordt op basis van het literatuuronderzoek en het veldbezoek beschreven welke soorten voorkomen of te verwachten zijn binnen het onderzoeksgebied en welke functie het onderzoeksgebied mogelijk vervult voor deze soorten.

3.2.1 Flora

Binnen de data van de NDFF zijn geen waarnemingen bekend van beschermde vaatplanten in de directe omgeving van het onderzoeksgebied. Ook tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde vaatplanten aangetroffen. Het gehele onderzoeksgebied bestaat een terrein dat momenteel wordt gebruikt als boomkwekerij. Het gebied waar onlangs de bebouwing van de nertsenhoudery is gesloopt bestaat uit kaal zand zonder enige begroeiing. Tussen de percelen zijn plaatselijk verruigde bermen aanwezig met dominantie van grassen en voedselrijke akkeronkruiden, zoals grote brandnetel, melganzevoet enz. Binnen het onderzoeksgebied zijn geen beschermde soorten aangetroffen.

Voorkomen beschermde plantensoorten

- Beschermde plantensoorten zijn niet aanwezig binnen het onderzoeksgebied.

3.2.2 Vogels

3.2.2.1 Vogels – jaarrond beschermde nesten

In de directe omgeving van het onderzoeksgebied zijn binnen de NDFF waarnemingen bekend van boomvalk, buizerd, grote gele kwikstaart, ooievaar, sperwer, roek, gierzwaluw, huismus, ransuil, kerkuil, wespandief en steenuil.

Waarnemingen van gierzwaluw zijn binnen de NDFF bekend vanuit de kern van Best. Huismussen hebben een groot verspreidingsgebied in de directe omgeving van het onderzoeksgebied. Ze komen voornamelijk voor rondom de bebouwing in het buitengebied en de kern van Best. In de directe omgeving zijn meerdere waarnemingen aanwezig van steenuil. Ook is een waarneming bekend van een roepende steenuil ter hoogte van Heuveleindseweg 13. Van ransuil zijn eveneens meerdere waarnemingen bekend uit de directe omgeving van het plangebied. Zowel aan de rand van de kern Best en in de Aarlense heide zijn meerdere waarnemingen bekend van ransuil. In de nabijgelegen woonwijk zijn enkele broedgevallen bekend van ransuil. Van de kerkuil zijn binnen de data van de NDFF alleen waarnemingen bekend van verkeerslachtoffers.

De waarnemingen van ooievaar, roek en grote gele kwikstaart betreffen alleen overtrekkende individuen.

Geschikte nestlocaties van jaarrond beschermde nesten in bomen zijn afwezig binnen de directe omgeving van het onderzoeksgebied. Nestplaatsen van roofvogels (sperwer, buizerd, boomvalk en wespandief) zijn wel aanwezig in de Aarlense heide (>1 km) zuidelijk gelegen ten opzichte van het onderzoeksgebied. In de directe omgeving ontbreken geschikte nestlocaties.

Huisumus en gierzwaluw

Geschikte bebouwing als nestlocatie is binnen het onderzoeksgebied aanwezig voor huisumus. Tijdens het veldbezoek waren meerdere territoriale huismussen aanwezig rondom de bebouwing. Maar ook zijn ter hoogte van het moestuincomplex meerdere nestkasten aanwezig in de bomen, waarin huismussen territoriaal waren. Ook zijn rondom meerdere schuurtjes en gebouwen binnen het moestuincomplex territoriale huismussen aanwezig. Mogelijk kunnen ze aldaar nestelen onder de veel aanwezige golfplaten daken van de gebouwen. Geschikte nestplaatsen in de bebouwing is niet aanwezig, doordat er veel bomen en struiken rondom de bebouwing aanwezig is en dat geen spleten aanwezig is de bebouwen, zoals ruimtes tussen dakpannen. Zie ook afbeelding 15 en 17.

Steenuil

Het onderzoeksgebied bestaat momenteel uit een terrein dat in gebruik is door een boomkwekerij en een kaal terrein, waar recentelijk een nertsenhouderij gevestigd was. Gedurende het veldbezoek zijn geen geschikte gebouwen aangetroffen met holten, spleten en/of kapotte dakpannen binnen het onderzoeksgebied. Ook zijn geen bomen met grote holtes en speciale nestkasten voor steenuil aanwezig. In de directe omgeving van het onderzoeksgebied zijn weilanden en boerderijen aanwezig die mogelijk geschikt zijn voor foerageergebied van steenuil. In het weiland aan de Heuveleindseweg (buiten onderzoeksgebied) staat een oud vervallen schuurtje dat potentieel geschikt is.

Ransuil

Binnen en in de directe omgeving van het onderzoeksgebied zijn meerdere nesten van zwarte kraai en ekster aanwezig in de bomen (afbeelding 16 en 17). Deze nesten kunnen dienen als nestplaats voor ransuil, maar er zijn geen nestelende vogels gezien tijdens het veldbezoek. Ook staan er meerdere grote naaldbomen en coniferen op de boomkwekerij. Sporen van rustende uilen, zoals poepsporen en/of braakballen zijn niet aangetroffen.

Overige soorten

In de directe omgeving (van het onderzoeksgebied zijn geen nesten van jaarrond beschermde vogels in bomen aangetroffen, zoals roofvogels en roek, waardoor andere jaarrond beschermde vogelnesten binnen het onderzoeksgebied kunnen worden uitgesloten.

Afbeelding 15. Huismus bij nestkast

Afbeelding 16. Ekster nest in naaldboom.

Afbeelding 17. Nesten van ekster (geel), zwarte kraai (rood), nestkast torenvalk (blauw) en huismussen.

3.2.2.2 Vogels – Omgevingsscansoorten

Uit het literatuuronderzoek (NDFF) komen diverse omgevingsscansoorten naar voren zoals, boomkruiper, boerenzwaluw, bonte vliegenvanger, ekster, groene specht, grote bonte specht, ijsvogel, koolmees, pimpelmees, spreeuw, torenvalk, zwarte kraai, zwarte roodstaart en zwarte specht. Dit betreffen soorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. De nesten van deze soorten zijn wel jaarrond beschermd wanneer de ingreep leidt tot het verdwijnen van de nestplaats en de omgeving onvoldoende alternatief leefgebied biedt en hiermee de gunstige staat van instandhouding van de soort in gevaar komt.

Voor de meeste van deze omgevingsscansoorten kan geschikt nestbiotoop binnen het onderzoeksgebied niet worden uitgesloten, met uitzondering van zwarte specht. Zwarte specht is afhankelijk van oud bos en dit is binnen het onderzoeksgebied afwezig. Tijdens het veldbezoek zijn meerdere nestelende ekster en zwarte kraai waargenomen. Ook zijn in de omgeving kleine bonte specht, boomklever en grote bont specht aangetroffen. Aan de rand van het moestuincomplex is een nestkast van torenvalk aanwezig. De aangetroffen soorten tijdens het veldbezoek en literatuurstudie zijn allemaal soorten die in de directe omgeving algemeen voorkomen en waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar komt. Deze soorten kunnen dan ook verder worden beschouwd als algemene broedvogels.

3.2.2.3 Vogels – algemeen voorkomende broedvogelsoorten

Naast soorten met een jaarrond beschermd nest en omgevingsscansoorten, werden tijdens het veldbezoek de volgende algemeen voorkomende vogelsoorten waargenomen: merel, witte kwikstaart en houtduif. In de aanwezige bomen en stuiken van de boomkwekerij zijn meerdere territoriale algemene vogels voor zoals houtduif, vink en heggemus. Voor algemeen voorkomende broedvogelsoorten is de aanwezige begroeiing (begroeiing boomkwekerij) binnen het onderzoeksgebied geschikte nestlocaties.

Voorkomen beschermde vogelsoorten binnen onderzoeksgebied

- Het onderzoeksgebied is geschikt als nest- en foerageergebied van steenuil
- Het onderzoeksgebied is mogelijk geschikt als nest- en foerageergebied voor ransuil
- De bebouwing en nestkasten binnen en rondom het onderzoeksgebied is geschikt broedgebied voor huismus

- Voor omgevingsscansoorten en algemene broedvogels is geschikt broedgebied aanwezig in de begroeiing ter plaatse van het onderzoeksgebied.

3.2.3 Vleermuizen

Uit het literatuuronderzoek (NDFF) zijn alleen waarnemingen van gewone dwergvleermuis bekend in de directe omgeving van het onderzoeksgebied. Maar er zijn oude waarnemingen bekend van gewone grootoorvleermuis en laatvlieger.

Verblijfplaatsen

De keuze voor een verblijfplaats wordt door vleermuizen vooral ingegeven vanuit het energetische belang. Gedurende het jaar gebruiken vleermuizen seizoensgebonden verblijfplaatsen met verschillende microklimaten. Belangrijk hierbij is dat er sprake is van een stabiel klimaat.

De aanwezige bebouwing net buiten het onderzoeksgebied is potentieel geschikt voor verblijfplaatsen voor vleermuizen, maar binnen het onderzoeksgebied ontbreekt bebouwing. In een boom aan de Heuveleindseweg en in een bomenrij aan de Heikantseweg zijn in de bomen holtes aangetroffen, die mogelijk geschikt zijn voor vleermuizen. Verder hangen er in de bomen aan de Heuveleindseweg ter hoogte van het moestuincomplex vleermuiskasten en nestkasten van vogels in de bomen. In deze kasten zijn geen vleermuizen en/of sporen aangetroffen van vleermuizen. Zie ook afbeelding 18.

Afbeelding 18. Locatie van bomen met holtes(rood) en vleermuiskasten (geel).

Foerageergebieden

Het gehele onderzoeksgebied is geschikt als foerageergebied voor meerdere soorten vleermuizen. Dit zijn naar verwachting de bomenrijen langs de Heikantweg en Heuveleindseweg. Ook het bosgebied ten zuiden en westen zijn geschikt foerageergebied. Maar dat geldt ook voor het perceel van de boomkwekerij dat momenteel in gebruik is door de boomkwekerij en de watergang aan het oosten van het perceel.

Vliegroutes

Vleermuizen gebruiken over het algemeen lijnvormige elementen als bomenrijen en houtwallen als baken voor de vliegroutes. Verschillende vaak laagvliegende soorten als grootoorvleermuis en watervleermuis kunnen ook greppels of sloten en oevers als geleiding gebruiken. Binnen het onderzoeksgebied zijn doorlopende lijnvormige elementen aanwezig aan de doorgaande weg van de Heikantweg en Heuveleindseweg. Maar ook de watergang aan de oostkant van het onderzoeksgebied en de

bosrand aan de zuid- en westkant van het perceel van de voormalige nertsenhoudersrij zijn potentieel geschikt als vliegroute.

Voorkomen beschermde vleermuissoorten

- Binnen het onderzoeksgebied kan de aanwezigheid van eventuele vaste rust- en verblijfplaatsen voor vleermuizen in bomen en nestkasten niet worden uitgesloten.
- Geschikte bebouwing ontbreekt binnen het onderzoeksgebied, waardoor vaste rust- en verblijfplaatsen ontbreken.
- Op voorhand valt de aanwezigheid van (essentieel) foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen binnen het onderzoeksgebied niet uit te sluiten.

3.2.4 Grondgebonden zoogdieren

Op basis van het literatuuronderzoek komen enkele algemeen voorkomende grondgebonden zoogdiersoorten voor in de ruime omgeving van het onderzoeksgebied. Het betreffen bunzing, eekhoorn, dwergmuis, dwergspitsmuis, eekhoorn, egel, gewone/tweekleurige bosspitsmuis, haas, huisspitsmuis, konijn, mol, rosse woelmuis, veldmuis, vos en wezel. Daarbij komen in de omgeving van het onderzoeksgebied ook das, ree en steenmarter voor.

3.2.4.1 Haasachtigen, egel, mol en vos

Binnen de NDFF zijn waarnemingen van konijn, haas, egel, mol en vos aanwezig in de directe omgeving van het onderzoeksgebied. Sporen egel (uitwerpselen en prenten) haas en vos werden tijdens het veldonderzoek niet aangetroffen binnen het onderzoeksgebied. Aanwezigheid van haas kan niet worden uitgesloten binnen het onderzoeksgebied (akkerland). Tevens zijn er tijdens het veldbezoek geen sporen (uitwerpselen en legers) van deze soort aangetroffen binnen en direct grenzend aan het onderzoeksgebied. In de directe omgeving van het moestuincomplex en de waterwatergangen zijn sporen van konijn aangetroffen. Grote holen en/of sporen die gebruikt kunnen worden door vos zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen, waardoor verblijfplaatsen op voorhand worden uitgesloten. Aanwezigheid van deze egel kan op basis van dit verkennend onderzoek echter niet op voorhand worden uitgesloten. Binnen het onderzoeksgebied zijn molshopen aanwezig rond de graspercelen.

3.2.4.2 Ware muizen, woelmuizen, spitsmuizen en slaapmuizen

Het verspreidingsgebied van grote bosmuis ligt ver buiten het onderzoeksgebied (NDFF). Voor de overige ware muizensoorten (o.a. dwergmuis, rosse woelmuis en veldmuis) geldt dat zij door de provincie Noord-Brabant voor ruimtelijke ingrepen zijn vrijgesteld van de Wet natuurbescherming.

Het verspreidingsgebied van veldspitsmuis ver ligt buiten het onderzoeksgebied (in Overijssel en Drenthe, en in Zeeuws-Vlaanderen). Het onderzoeksgebied ligt buiten het verspreidingsgebied van waterspitsmuis. De waterspitsmuis komt voor in en langs schoon, niet te voedselrijk, vrij snel stromend tot stilstaand water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers. Binnen het onderzoeksgebied zijn watergangen aanwezig, maar deze waren ten tijde het veldbezoek niet watervoerend. Hiermee kan de aanwezigheid van de waterspitsmuis binnen het onderzoeksgebied redelijkerwijs worden uitgesloten.

Voor alle andere spitsmuissoorten (zoals dwergspitsmuis, gewone bosspitsmuis, huisspitsmuis en tweekleurige bosspitsmuis) geldt dat zij door de provincie Noord-Brabant voor ruimtelijke ingrepen zijn vrijgesteld van de Wet natuurbescherming (bijlage 3).

Voor noordse woelmuis geldt dat de verspreiding zich beperkt tot de lage, natte delen van Nederland.

Voor alle andere woelmuissoorten (zoals bosmuis, dwergmuis, rosse woelmuis en veldmuis) geldt dat zij door de provincie Noord-Brabant voor ruimtelijke ingrepen zijn vrijgesteld van de Wet natuurbescherming.

3.2.4.3 Knaagdieren

Eekhoorn

Binnen en in de directe omgeving van het onderzoeksgebied zijn bomenrijen, bossen en tuinen met groene

tuinen geschikt zijn als leefgebied voor eekhoorn. In de omgeving van het onderzoeksgebied zijn meerdere waarnemingen bekend van eekhoorn (NDFF). Nesten van eekhoorns direct grenzend aan het onderzoeksgebied en in de bomen binnen het onderzoeksgebied zijn niet aangetroffen. Aanwezigheid van essentieel leefgebied van eekhoorn binnen en direct grenzend aan het onderzoeksgebied voor eekhoorn wordt binnen het onderzoeksgebied niet verwacht.

3.2.4.4 Marterachtigen

Das

Binnen het onderzoeksgebied zijn geen waarnemingen bekend van de das. Ten zuiden van de Aarlense Heide is een verkeersslachtoffer bekend van das. Burchtlocaties zijn niet bekend in de directe omgeving. Ook zijn gedurende het veldbezoek geen waarnemingen in de vorm van sporen, wissels, burchten, enz. aangetroffen van de das. De aanwezigheid van das kan dan redelijkerwijs worden uitgesloten.

Steenmarter

Aangenomen mag worden dat het onderzoeksgebied deel uitmaakt van het leefgebied van een of enkele steenmarters. Deze soort is nachtactief en heeft een leefgebied van 10-700 ha. Bovengrondse dag-rustplaatsen (of legers) kunnen zich in takkenhopen, dichte doornstruwelen en/of holle oevers bevinden. Mogelijke geschikte rustplaatsen zijn binnen het onderzoeksgebied niet aanwezig, door het ontbreken van holten, gebouwen en of takkenhopen. Voornamelijk de aanwezige stallen zijn mogelijke verblijfplaatsen aanwezig. Er zijn geen uitwerpselen en/of andere sporen van steenmarter waargenomen. Hierdoor kan de aanwezigheid van een steenmarter worden uitgesloten binnen het onderzoeksgebied. Mogelijk vormt het onderzoeksgebied deel uit van het foerageergebied van steenmarter.

Bunzing, hermelijn en wezel

In de NDFF zijn waarnemingen bekend van wezel en bunzing. Alle waarnemingen binnen de NDFF komen uit de Aarlense heide, op ongeveer 500 meter zuidelijk van het onderzoeksgebied.

De bunzing komt voor in allerlei verschillende landschapstypen, maar zijn voorkeur gaat uit naar een kleinschalig landschap met voldoende schuilmogelijkheden en water in de buurt. Dit kunnen oeverbegroeiingen, droge sloten, heggen, houtwallen, bosranden en akkerranden zijn. Binnen het onderzoeksgebied zijn deze elementen aanwezig verspreid over het gehele onderzoeksgebied.

Hermelijn en wezel komen in alle habitats voor, van open plekken, in bossen, houtwallen, duinen, akkers en ook vochtig terrein. De enige voorwaarden zijn dat er voldoende schuilmogelijkheden zijn en voedsel aanwezig is. Binnen het onderzoeksgebied is geschikt habitat aanwezig in de vorm van greppels, bosranden en rondom de houtsingels. Deze locatie zijn voornamelijk aanwezig aan de randen van het onderzoeksgebied. Hiermee kan niet worden uitgesloten dat een verblijfplaats van een van de desbetreffende soorten aanwezig is op de onderzoekslocatie.

3.2.4.5 Overige zoogdieren

De wilde kat komt in Nederland enkel voor in het zuiden van Limburg. De overige onder de Habitatrichtlijn vallende in Nederland voorkomende zoogdieren betreffen of zeezoogdieren of slechts zelden in Limburgse bossen waargenomen soorten. Hieronder vallen de lynx en de in Nederland slechts zwervend aangetroffen wolf en met een vastgesteld leefgebied op De Hoge Veluwe. Derhalve kan worden gesteld dat binnen het onderzoeksgebied geen onder deze beschermingsregimes vallende overige zoogdieren voorkomen.

Van de onder het beschermingsregime 'andere soorten' vallende soorten zijn in de NDFF gegevens van het ree aanwezig die zijn waargenomen nabij het onderzoeksgebied. Sporen van deze soort zijn binnen het onderzoeksgebied niet aangetroffen. Voor deze soort geldt verder een vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen.

Andere overige onder het beschermingsregime 'andere soorten' vallende zoogdieren betreffen ofwel zeezoogdieren of er zijn geen waarnemingen bekend van deze soorten in en rondom het onderzoeksgebied. Daarom kan redelijkerwijs worden gesteld dat binnen het onderzoeksgebied geen onder dit beschermingsregime vallende overige zoogdieren voorkomen.

Voorkomen beschermde grondgebonden zoogdiersoorten

- De aanwezigheid van essentieel leefgebied voor kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel) is aan de randen van het onderzoeksgebied niet uit te sluiten.
- Het onderzoeksgebied biedt geschikt leefgebied voor de vrijgestelde soorten zoals, haas, egel, konijn, ree en algemeen voorkomende muizensoorten.

3.2.5 Amfibieën

Populaties van boomkikker, geelbuikvuurpad, knoflookpad, vroedmeesterpad en vuursalamander bevinden zich op ruime afstand van het onderzoeksgebied (NDFF). De aanwezigheid van de hiervoor genoemde soorten in het onderzoeksgebied kan op basis van bekende verspreiding redelijkerwijs worden uitgesloten. Verder zijn binnen de data van de NDFF waarnemingen bekend van heikikker, kamsalamander, poelkikker en rugstreeppad binnen de directe omgeving van het onderzoeksgebied. Alle waarnemingen zijn uit het natuurgebied de Aarlense heide ten zuiden van het onderzoeksgebied. Deze soorten zijn afhankelijk van de aanwezige open heide, met verspreid gelegen vennen. Dit biotoop ontbreekt ter plaatse van het onderzoeksgebied, waardoor strikt beschermde amfibieën kunnen worden uitgesloten. Aan de oostkant van het onderzoeksgebied is een watervoerende watergangen aanwezig die mogelijk geschikt is voor algemene amfibieën zoals bruine kikker en kleien watersalamander. Deze algemeen voorkomende soorten kunnen binnen het onderzoeksgebied ook beschutting vinden tussen het aanwezige groen. Het plangebied vormt derhalve wel geschikt landbiotoop voor algemeen voorkomende amfibiesoorten.

Voorkomen beschermde amfibiesoorten

- Het onderzoeksgebied is geschikt als landhabitat voor de vrijgestelde soorten, zoals groene kikker/bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander.

3.2.6 Reptielen

Het onderzoeksgebied ligt op ruime afstand van het bekende verspreidingsgebied van adder, muurhagedis en ringslang. Aangezien de vegetatie ter plaatse dicht en relatief gesloten van structuur is (afwezigheid van open en zandige plekken op een enkele plaats na) en de bodem vochtig tot nat is, kan het voorkomen van gladde slang en zandhagedis redelijkerwijs worden uitgesloten. Daarbij zijn er geen verspreidingsgegevens in de omgeving van het onderzoeksgebied bekend van deze soorten. Op de Aarlense heide ten zuiden van het onderzoeksgebied is een grote populatie aanwezig van levendbarende hagedis. Tussen de Aarlense heide en het onderzoeksgebied ligt het Wilhelminakanaal, waardoor het onderzoeksgebied zeer geïsoleerd is gelegen. Daarnaast ontbreekt binnen het onderzoeksgebied geschikt biotoop voor levendbarende hagedis, zoals open bossen en ruige graslanden, in structuurrijke bermen van (spoor)wegen en maken daarnaast gebruik van tal van verschillende habitattypes. De levendbarende hagedis is een vochtminnende soort die in de genoemde landschapstypen veel wordt aangetroffen op oevers en vochtige terreindelen. Met de afwezigheid van voldoende rustige en open zonplekken, betreft het onderzoeksgebied in ongeschikt leefgebied voor deze soort.

Voorkomen beschermde reptielensoorten

- Beschermde reptielensoorten zijn op voorhand uit te sluiten op aanwezigheid binnen het onderzoeksgebied.

3.2.7 Vissen

Binnen het onderzoeksgebied zijn watergangen aan de oostkant van het onderzoeksgebied. Binnen de NDFF ontbreken waarnemingen van strik beschermde vissen. De watergang zit niet aangesloten op een naastgelegen beek of kanaal, waardoor de watergang niet geschikt is voor vissen. Hierdoor kunnen vissen redelijkerwijs worden uitgesloten binnen het onderzoeksgebied.

Voorkomen beschermde vissoorten

- Beschermde vissoorten zijn niet aanwezig binnen het onderzoeksgebied.

3.2.8 Vlinders

Binnen de data uit de NDFF zijn meerdere waarnemingen van grote vos en bruine eikenpage bekend. Alle waarnemingen zijn bekend in de Aarlense heide ten zuiden van het onderzoeksgebied. de bruine eikenpage leeft in bosranden, open bospaden, eikenhakhout, kapvlakten in eikenbossen en jonge eikenaanplant. Dit biotoop ontbreekt binnen het onderzoeksgebied.

De grote vos komt voor in vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. De waardplant voor de rups is iep; ook zoete kers en sommige wilgensoorten. Deze boomsoorten ontbreken binnen het onderzoeksgebied, waardoor de soort redelijkerwijs kan worden uitgesloten binnen het onderzoeksgebied.

Voorkomen beschermde vissensoorten

- Beschermde vlinders zijn niet aanwezig binnen het onderzoeksgebied.

3.2.9 Libellen

Uit de gegevens van de NDFF zijn meerdere waarnemingen bekend van gevlekte witsnuitlibel uit een ven op de Aarlense heide. Geschikte stilstaande wateren, zoals vennen en vijvers ontbreken binnen het onderzoeksgebied, waardoor de soort kan worden uitgesloten.

Voorkomen beschermde libellen

- Beschermde libellen zijn niet aanwezig binnen het onderzoeksgebied.

3.2.10 Overige ongewervelden

In verband met het ontbreken van voor overige ongewervelden geschikte ecotopen (oude eiken, veensloten, vennen, voedselarmen en bloemrijke grasvegetaties) binnen het onderzoeksgebied, kan het voorkomen van beschermde overige ongewervelden onder beschermingsregimes redelijkerwijs worden uitgesloten. Ook zijn er geen waarnemingen van beschermde overige ongewervelden bekend uit het onderzoeksgebied of de directe omgeving hiervan (NDFF).

Voorkomen beschermde overige ongewervelden

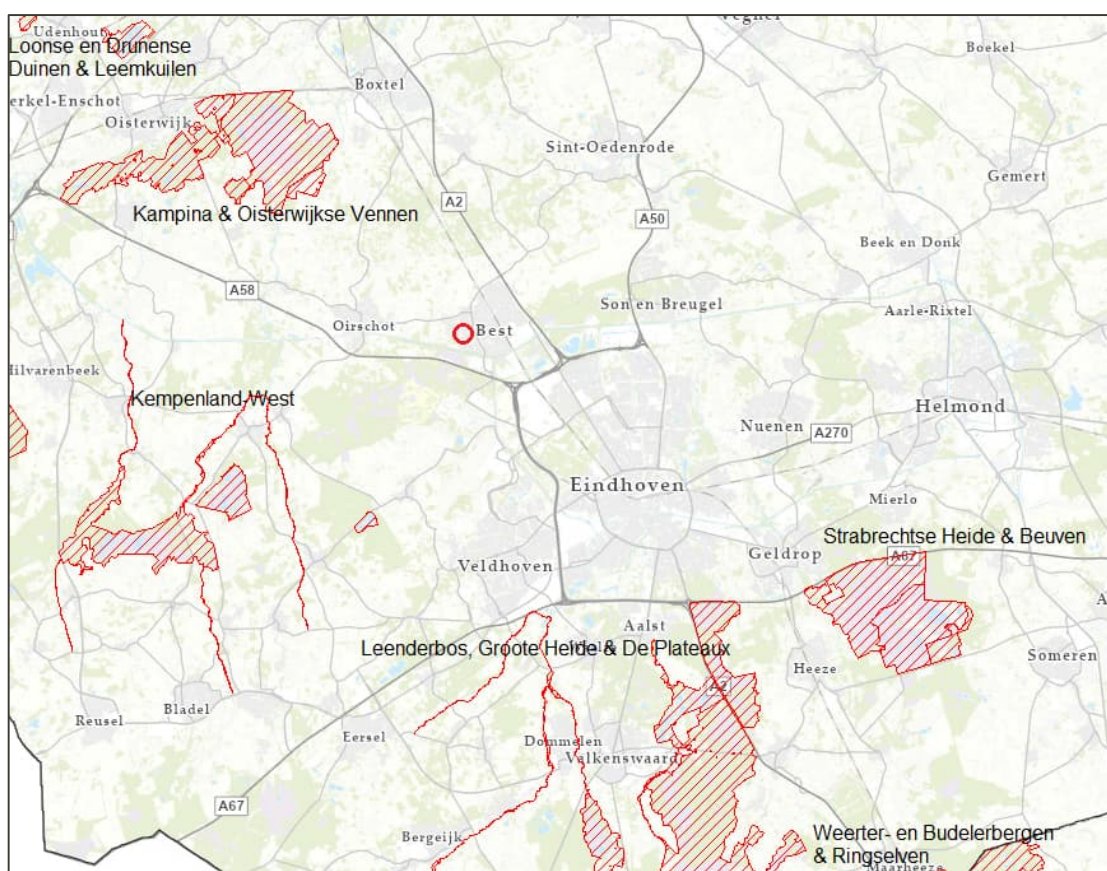
- De aanwezigheid van beschermde overige ongewervelden kan binnen het onderzoeksgebied worden uitgesloten.

4 BESCHERMDE GEBIEDEN

In dit hoofdstuk is aangegeven of het onderzoeksgebied binnen of in de nabijheid van beschermde natuurgebieden gelegen is. Ook is nagegaan of binnen het onderzoeksgebied houtopstanden aanwezig zijn die vallen onder de bescherming van de Wet natuurbescherming. Daarbij is gebruik gemaakt van gegevens van het Ministerie van Economische Zaken, provincie Noord-Brabant en gemeente Best. In bijlage 1 is een korte toelichting van de Wet natuurbescherming opgenomen.

4.1 Natura 2000-gebieden

Het onderzoeksgebied is niet gelegen binnen de grenzen van een Natura 2000-gebied (zie afbeelding 19). De meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden zijn weergegeven in tabel 2.

Afbeelding 19. Ligging van het onderzoeksgebied (rode cirkel) ten opzichte van Natura 2000-gebieden Bron: Provincie Noord-Brabant, Kaartbank Viewer.

Tabel 2. Natura 2000-gebieden en de afstand van deze gebieden tot het onderzoeksgebied.

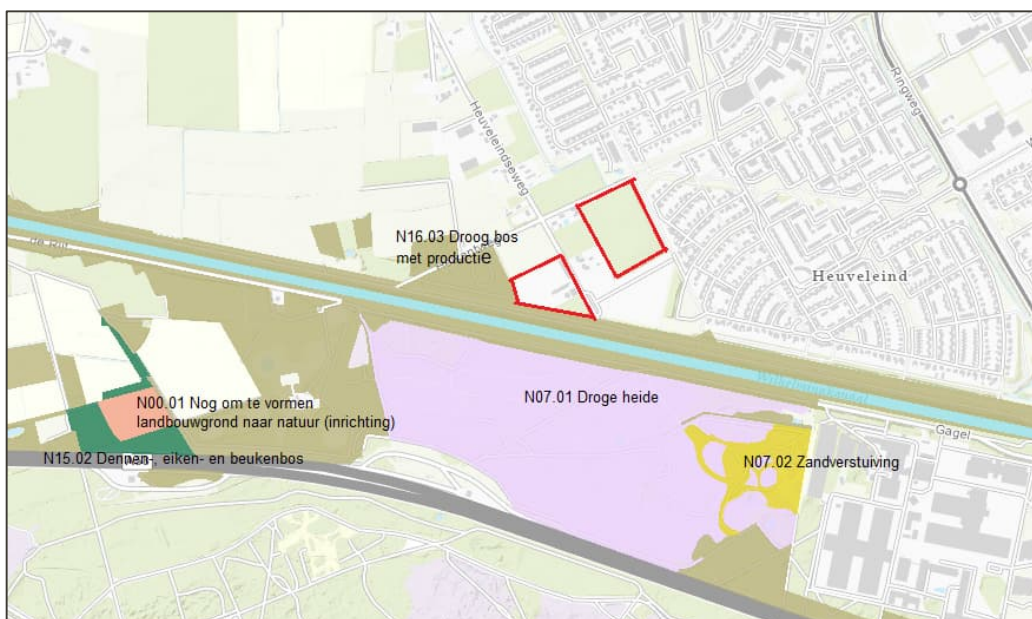
Natura 2000-gebied	Afstand tot onderzoeksgebied
Kempenland-West	7,4 km
Kampina & Oisterwijkse Vennen	8,3 km
Leenderbos, Grootte Heide & De Plateaux	11,6 km
Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen	17,2 km
Strabrechtse Heide & Beuven	17,4 km
Weerter- en Budelerbergen & Ringselven	28,5 km

4.2 Provinciale gebiedsbescherming

In afbeelding 20 en 21 is te zien dat het onderzoeksgebied niet binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Brabant (NNB) valt. Het meest nabij gelegen gebied dat is aangewezen als NNB ligt direct grenzend aan het onderzoeksgebied. Dit betreft het bosgebied dat zuidelijk grenst aan de voormalige nertsenhoudersrij.

Afbeelding 20. Ligging van het onderzoeksgebied (rood omlijnd), ten opzichte van het NNB (Bron: Provincie Noord-Brabant, Kaartbank Viewer).

Afbeelding 21. Ligging van het onderzoeksgebied (rood omlijnd), ten opzichte van het NNB (Natuurbeheerplan - Beheertypenkaart Natuurtypen). Bron: Provincie Noord-Brabant, Kaartbank Viewer.

4.3 Houtopstanden

Er worden geen bomen en houtopstanden gekapt die vallen onder artikel 4.2 Houtopstanden van de Wet natuurbescherming en/of de bomenlijst van de gemeente Best. Indien er andere bomen en/of opstanden worden gekapt dan reeds vastgelegd in het huidige ontwerp dient een herbeoordeling te worden uitgevoerd.

5 EFFECTEN VOORGENOMEN INGREPEN

Dit hoofdstuk beschrijft de effecten van de voorgenomen ingrepen en het toekomstig gebruik in het onderzoeksgebied op de (mogelijk) voorkomende beschermde soorten. Ook wordt aandacht besteed aan de gevolgen van de voorgenomen ingrepen op beschermde gebieden.

5.1 Beschermde soorten

Uit hoofdstuk 3 is gebleken, dat binnen het onderzoeksgebied beschermde soorten voorkomen of voor kunnen komen. Per soortgroep worden de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ingreep aangegeven. Op basis van het uitgevoerde literatuur en veldonderzoek kunnen de volgende soort(groep)en worden uitgesloten, namelijk vaatplanten, reptielen, amfibieën, vissen en ongewervelden. Deze soort(groep)en worden verder niet meer behandeld in deze rapportage.

5.1.1 Vogels met jaarrond beschermde nesten

Verblijfplaatsen van vogels, die hun verblijfplaats het hele jaar door gebruiken of elk jaar terugkeren naar hetzelfde nest, zijn permanent beschermd. Deze nesten zijn opgedeeld in categorie 1 t/m 4 van de 'Vaste nesten'. Het vernielen van nesten tijdens het broedseizoen of van nesten met een permanente bescherming leidt tot overtreding van verbodsartikel 3.1, lid 2. Binnen het onderzoeksgebied kunnen eventuele effecten optreden op mogelijke nestplaatsen van huismus, steenuil en ransuil. Nesten van roofvogels zijn tijdens het veldbezoek niet waargenomen.

5.1.1.1 Huismus

Aan de rand van het onderzoeksgebied zijn ten tijde van het veldonderzoek huismussen waargenomen. Dit betreffen de bebouwing, de opstallen binnen het moestuincomplex en de aanwezige nestkasten. Al deze locaties vallen buiten het onderzoeksgebied, waardoor effecten redelijkerwijs kunnen worden uitgesloten. Het functioneel leefgebied blijft ook voldoende behouden. Indien er toch versturende werkzaamheden rondom de bebouwing en/of de locatie met de nestkasten plaatsvinden dient een herbeoordeling worden uitgevoerd of de werkzaamheden effecten kunnen leiden op de gunstige staat van instandhouding.

5.1.1.2 Steenuil

Binnen het onderzoeksgebied is een waarneming bekend van een roepende steenuil. Geschikt vaste rust- en verblijfplaatsen ontbreken binnen het onderzoeksgebied. Ook zijn speciale nestkasten voor steenuilen ook niet aanwezig. De steenuil heeft een groot territorium, waardoor de steenuil mogelijk broed binnen de directe omgeving van het onderzoeksgebied. Het onderzoeksgebied is marginaal geschikt foerageergebied door het ontbreken van graslanden en dergelijk foerageergebied. Door de voorgenomen ontwikkeling blijft ook voldoende gunstig leefgebied behouden en dit wordt mogelijk versterkt. Hierdoor kunnen effecten op vaste rust- en verblijfsplaatsen en foerageergebied redelijkerwijs worden uitgesloten.

5.1.1.3 Ransuil

Binnen de directe omgeving van het onderzoeksgebied zijn meerdere waarnemingen bekend van ransuil bekend. Ransuilen komen broedend voor in verschillende landschapstypen, maar vermijden grote bossen. Het onderzoeksgebied bestaat uit een afwisselend landschap, met bomenrijen, grote tuinen en velden. Dit is potentieel geschikt broedgebied voor ransuil. De aanwezige nesten van zwarte kraai en ekster kunnen gebruikt worden door ransuil. Alle aanwezige nesten van ekster en zwarte kraai vallen buiten het onderzoeksgebied, waardoor vaste rust en verblijfplaatsen kunnen worden uitgesloten. Er is derhalve geen sprake van een negatief effect.

Wel wordt geadviseerd als men voornemens is bomen te kappen een controle uit te voeren of er oude kraaien- en/of eksterneesten aanwezig zijn.

Hiervoor dient een check uitgevoerd te worden naar nesten die vallen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden.

5.1.2 Omgevingsscansoorten

Uit het uitgevoerde literatuuronderzoek blijkt verder het voorkomen van enkele omgevingsscansoorten (o.a. boerenzwaluw en spreeuw) in de omgeving. In het kader van het planvoornemen, biedt de omgeving ruim voldoende alternatief leefgebied voor deze soorten. Met de aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied voor deze soorten, behoeven deze soorten niet als jaarrond beschermd beschouwd te worden, maar als algemene broedvogel.

5.1.3 Algemene broedvogels

Tijdens de werkzaamheden dient rekening worden gehouden met de uitvoer van werkzaamheden binnen het broedseizoen. In gebruik zijnde nesten zijn streng beschermd en mogen daarom niet worden vernield ten behoeve van ruimtelijke ontwikkelingen. Hiervoor is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming mogelijk. Er dient daarom voorkomen te worden dat nesten van vogels vernield worden bij de werkzaamheden. De werkzaamheden dienen daarom uitgevoerd of op zijn minst aangevangen te worden buiten het broedseizoen van in de omgeving voorkomende broedvogels. Het broedseizoen duurt globaal van half maart tot half juli. Deze periode is echter afhankelijk van de weersomstandigheden en de betreffende vogelsoort, waardoor het mogelijk kan zijn dat vogelsoorten eerder tot broeden komen binnen het onderzoeksgebied of langer broeden dan half juli. Als broedtijd van vogels wordt de periode tussen de bouw van het nest en het uitvliegen van de kuikens beschouwd.

Indien het niet mogelijk is om te werken buiten het broedseizoen, kan middels een broedvogelschouw onderzocht worden of in gebruik zijnde nesten aanwezig zijn in de vegetaties. Indien nesten afwezig zijn, kan de locatie vrijgegeven worden voor de werkzaamheden.

De ontwikkeling van het onderzoeksgebied leidt mogelijk tot negatieve effecten op algemene broedvogels, zoals het doden of verwonden van vogels (Wnb artikel 3.1 lid 1) en het vernielen van nesten of eieren (Wnb artikel 3.1 lid 2). Het is hiernaast mogelijk dat als gevolg van de werkzaamheden vogels verstoord worden (Wnb artikel 3.1 lid 4).

5.1.4 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Binnen het onderzoeksgebied ontbreken gebouwen, waardoor vaste rust- en verblijfplaatsen in gebouwen op voorhand kunnen worden uitgesloten.

Bomen met holtes/spleten en loszittende bast zijn grenzend aan het onderzoeksgebied aangetroffen in de bomenrijen aan de rand van het onderzoeksgebied. Op beide locatie blijven de bomen behouden en zijn geen werkzaamheden voorzien binnen de directe omgeving. Hierdoor kunnen eventuele effecten worden uitgesloten. Wel dient rekening worden gehouden met verlichting binnen de directe omgeving van de bomen.

Verblijfplaatsen en de functionele leefomgeving van vleermuizen zijn jaarrond beschermd conform artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming en de Europese Habitatrichtlijn, Bijlage IV. Verblijfplaatsen van vleermuizen mogen zonder ontheffing niet opzettelijk beschadigd, verstoord of vernield worden.

Foerageergebieden en vliegroutes

Het onderzoeksgebied is geschikt als foerageergebied voor meerdere soorten vleermuizen. Door de ontwikkelingen blijft de foerageerfunctie behouden, doordat de begroeiing die voornamelijk aan de randen bevindt behouden. Ook blijven de bomenrijen en watergangen behouden. Binnen het onderzoeksgebied wordt naar verwachting geen aantasting van belangrijk foerageerhabitat verwacht. Daarnaast blijft buiten het onderzoeksgebied volop kwalitatief foerageergebied aanwezig. Binnen het onderzoeksgebied kan de aanwezigheid van essentiële vliegroutes niet worden uitgesloten. Dit zijn vooral de bomenrijen, bosranden en de watergang aan de oostkant van het onderzoeksgebied. Deze structuren blijven behouden. Hierbij dient wel opgemerkt te worden dat het van belang is dat er tijdens de uitvoer van de werkzaamheden geen toename van verlichting plaatsvindt ter plaatse van de naastgelegen bomenrijen, bosranden en watergangen. Ook is belangrijk dat in de toekomstige situatie rekening dient worden gehouden met de aanleg van verlichting. Indien dit niet

mogelijk is dient vervolgonderzoek uitsluitel te bieden. Door het behoud van de bomen, de bomenrijen en het vermijden van verlichting op deze locatie wordt geen negatief effect verwacht.

5.1.5 Kleine marterachtigen

Mogelijke rustplaatsen van kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel) zijn in de directe omgeving van het onderzoeksgebied aanwezig in het natuurgebied van de Aarlense heide ten zuiden van het onderzoeksgebied. Binnen de NDFF zijn hier waarnemingen bekend van wezel en bunzing.

Marters zijn minder strikt gebonden aan een specifiek foerageerbiotoop, maar foerageren naar verwachting in de geruime omgeving van het onderzoeksgebied, waar deels geschikt leefgebied aanwezig is. Dit zijn voornamelijk de randen van het onderzoeksgebied. Een optimaal habitat met veel woelmuizen is minimaal 1 hectare groot (provincie Noord-Brabant, 2017).

Het perceel van de voormalige nertsenhouderij bestaat momenteel uit een kaal perceel en het perceel van de boomkwekerij worden verschillende soorten bomen gekweekt. Deze randen kunnen als geschikt leefgebied worden beschouwd. De buitenranden zijn potentieel geschikt door de aanwezigheid van het bosgebied en de watergangen. Ook zijn de bermen met bomenrijen geschikt leefgebied. Het aandeel geschikt leefgebied is kleiner dan 1 ha en de randen van het onderzoeksgebied blijven grotendeels gehandhaafd, dat een negatief effecten op leefgebied van kleine marterachtigen niet wordt verwacht. Daarnaast wordt grote delen van het terrein in de toekomstige situatie groen ingericht, waardoor permanente effecten op kleine marters niet wordt verwacht.

5.2 Algemeen voorkomende soorten

Het onderzoeksgebied is geschikt als leefgebied voor algemeen voorkomende muizensoorten, haas, konijn en egel. Ook kunnen sporadisch algemene amfibieën voorkomen, zoals bruine kikker en kleine watersalamander. Voor deze soorten geldt dat deze door provincie Noord-Brabant voor ruimtelijke ingrepen zijn vrijgesteld van de Wet natuurbescherming (bijlage 3). De omgeving van het onderzoeksgebied biedt ruim voldoende alternatief leefgebied voor een gunstige staat van instandhouding van deze soorten. Permanente negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden worden daarom niet verwacht. De werkzaamheden zelf hebben mogelijk wel een negatief effect op individuen van voorkomende soorten. Kleine zoogdiersoorten kunnen mogelijk worden gedood of vaste rust- en verblijfplaatsen worden vernield (Wnb artikel 3.10.1).

5.3 Beschermd gebieden

In de omgeving van het onderzoeksgebied zijn, zoals beschreven in hoofdstuk 4 beschermde natuurgebieden gelegen. Aangegeven wordt, welke effecten deze gebieden (mogelijk) kunnen ondervinden van de voorgenomen ingrepen. Eventueel te treffen vervolgstappen worden daarbij aangegeven. Tot slot is vermeld welke gevolgen de gebiedsbescherming heeft voor de uitvoering van dit project.

5.3.1 Natura 2000-gebieden

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Kempenland-West en is gelegen op een afstand circa 7 km van het onderzoeksgebied gelegen. Het project ruimte voor ruimte is voornemens op voormalig agrarische gronden kleinschalige woningbouw te realiseren, waarbij ook ruimte is voor groen en landschap. Indien er sprake zou zijn van een effect, betreft dit een extern effect als gevolg van storingsfactoren als toename van geluid, licht of depositie van stikstof. Mede gezien de afstand van de omliggende Natura 2000-gebieden tot het onderzoeksgebied (het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ligt op een afstand van circa 7 km) en de ligging van de percelen aan de rand van bebouwd gebied, zijn externe effecten zoals veranderingen in waterstanden, licht en geluid uitgesloten.

Sinds 1 juli jl. is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering (VVs) en alsmede het Besluit (Bsn) in werking getreden. Dit betekent dat voor de aanlegfase een stikstofdepositieonderzoek niet langer noodzakelijk is. Voor de gebruiksfase is een stikstofdepositieonderzoek nog steeds noodzakelijk, wanneer effecten als gevolg van stikstofdepositie op voorhand niet kunnen worden uitgesloten. Na realisatie van de woningen ontstaat er een toename van het aantal verkeersbewegingen. Gezien de omvang van het project en de verwachte toename van

het aantal verkeersbewegingen ten gevolge van de nieuwbouw, is een toename van de stikstofdepositie (verzuring of vermisting) op omliggende Natura 2000-gebieden niet op voorhand uit te sluiten.

5.3.2 Provinciale gebiedsbescherming

Zie hier paragraaf 4.2. Hieruit blijkt dat het onderzoeksgebied niet gelegen is binnen het Natuurnetwerk Brabant (NNB) en de Ecologische verbindingszone (EVZ). Direct naast het voormalige perceel van de nertsenhoudery ligt het bosgebied (bosschage en talud van Wilhelminastraat) dat is aangewezen als NNB. Door de ontwikkeling worden de wezenlijke kenmerken en waarden van de huidige staat van het NNB en de EVZ niet aangetast. In Noord Brabant dient ook rekening worden gehouden met de externe werking, omdat het terrein van de voormalige nertsenhoudery ten een gebied is gelegen dat is aangewezen als NNB. Het bosgebied dat tegen het plangebied is gelegen is volgens het natuurbeheerplan aangewezen als droog bos met productie. Omdat er recentelijke de nertsenhoudery is afgebroken zijn negatieve effecten door bijvoorbeeld stikstof al behoorlijk afgenomen. Daarnaast wordt een deel van het onderzoeksgebied in de toekomstige situatie ingericht als landschapspark. Hierdoor wordt het naastgelegen bos alleen maar versterkt en effecten kunnen worden uitgesloten.

5.3.3 Houtopstanden

Er worden geen bomen en houtopstanden gekapt. Het onderdeel Houtopstanden en bomenlijst van de gemeente Best is niet van toepassing. Zie hiervoor paragraaf 4.3.

Indien er toch bomen en/of opstanden worden gekapt dient een nadere beoordeling worden uitgevoerd.

6 CONCLUSIES

Op basis van de resultaten uit dit verkennend flora- en faunaonderzoek, blijkt dat met de voorliggende werkzaamheden negatieve effecten veroorzaakt kunnen worden op een aantal beschermde diersoorten en beschermde gebieden. Voor de verschillende soort(groep)en wordt beschreven welke verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming worden overtreden en in hoeverre dit de realisatie van het voornemen in gevaar kan brengen. In de onderstaande tabel 3 zijn alle soorten opgenomen die uit het verkennend onderzoek naar voren zijn gekomen en waar aanvullend onderzoek en/of aanvullende maatregelen voor getroffen dienen te worden.

Tabel 3. Samenvattende tabel flora en fauna onderzoeken.

Soortgroep	Effect	Vervolgstappen
Huismus	Geen	Geen negatief effecten. Zie paragraaf 5.1.1.1.
Steenuil	Geen	Geen negatieve effecten. Zie paragraaf 5.1.1.2.
Ransuil	Geen	Geen. Indien er bomenkap wordt uitgevoerd controle uitvoeren kraaien en eksternesten en mogelijk vervolgonderzoek. Zie paragraaf 5.1.1.3.
Overige vogels met jaarrond beschermde nesten	Geen	Geen. Zie ook paragraaf 5.1.2.
Omgevingscansoorten en algemeen voorkomende broedvogels	Doden of verwonden van vogels en/of het vernielen van eieren of nesten	Rekening houden met het broedseizoen (half maart tot half juli). Zie paragraaf 5.1.2. en 5.1.3.
Vleermuizen	Mogelijke verstoring van verlichting op vliegroutes en verblijfplaatsen	Rekening houden met verlichting in de toekomstige situatie. Zie paragraaf 5.1.4.
Kleine marterachtigen	Geen	Geen. Zie paragraaf 5.1.5.
Algemeen voorkomende amfibieën-, zoogdieren, enz.	De werkzaamheden hebben mogelijk een (tijdelijk) negatief effect op aanwezige algemeen voorkomende amfibieën-, zoogdieren- en leefgebied	Rekening houden met de zorgplicht (artikel 1.11). Zie paragraaf 5.2.
Gebiedsbescherming	Effect	Vervolgstappen
Natura 2000-gebieden	Mogelijk negatief effect door stikstofdepositie	Stikstofdepositieonderzoek Zie paragraaf 5.3.1.
NNB/EVZ	Geen	Geen. Zie ook paragraaf 5.3.2.
Houtopstanden	Geen	Geen. Zie ook paragraaf 5.3.3.

7 GERAADPLEEGDE LITERATUUR

Chinery, M., 2004. Nieuwe insecten gids. Tirion Natuur, Baarn

Diepenbeek, A. van, Twisk, P., 2013. Veldgids, Diersporen. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Dietz, C. en A. Kiefer, 2017. Veldgids, Vleermuizen van Europa. KNNV Uitgeverij, Zeist

Schauer, T., C. Caspari, en S. Caspari, 2016. Nieuwe plantengids voor onderweg. Kosmos Uitgevers, Utrecht.

Stumpel, T. en H. Strijbosch 2017. Veldgids, Amfibieën en reptielen. KNNV Uitgeverij, Zeist

Svensson, L., 2016. ANWB vogelgids van Europa. ANWB B.V., Den Haag

Twisk, P., A. van Diepenbeek en J.P. Bekker, 2016. Veldgids Europese zoogdieren. Stichting Uitgeverij KNNV, Zeist.

Nationale Databank Flora en Fauna

Nationale Databank Flora en Fauna: gegevensexport op 02-04-2022.

Websites

www.floron.nl

www.minez.nederlandsesoorten.nl

www.overheid.nl

www.ravon.nl

www.rijksoverheid.nl

www.sovon.nl

www.synbiosys.alterra.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vleermuis.net

www.vlinderstichting.nl

www.vogelbescherming.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.brabant.nl

www.Best.nl

BIJLAGEN

B1 NATUURBESCHERMING

In deze bijlage vindt een beknopte toelichting plaats op de bescherming van planten- en diersoorten en Natura 2000-gebieden onder de Wet natuurbescherming. Daarnaast wordt een korte toelichting gegeven op beschermde natuur die valt onder het Natuurnetwerk Nederland, welke is vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Daarnaast wordt aangegeven of sprake is van provinciale gebiedsbescherming binnen of nabij het onderzoeksgebied.

B1.1 Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming is van kracht sinds 1 januari 2017 en regelt zowel de bescherming van planten- en diersoorten, als de bescherming van Natura 2000-gebieden en houtopstanden. Daarmee vervangt de Wet natuurbescherming de inmiddels vervallen Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet. Op grond van de Wet natuurbescherming zijn aan Gedeputeerde Staten van de provincies diverse bevoegdheden toegekend. De provincies zijn met ingang van de Wet natuurbescherming (in de meeste gevallen) bevoegd gezag voor ontheffingen, vergunningen en meldingen op grond van deze wet. De provincies hebben allen voor hun eigen provincie de bevoegdheden uitgewerkt in verordeningen of beleidsregels. In de provinciale regelingen komen de volgende thema's aan de orde: faunabeheer, jacht, schadebestrijding, vrijstelling soorten, gebiedsbescherming, houtopstanden en natuurbeleid. Voor zover relevant, is in de onderstaande paragrafen aandacht besteed aan de provinciale uitwerking van de Wet natuurbescherming.

B1.1.1 Bescherming planten- en diersoorten

Bescherming op grond van de Wet natuurbescherming

Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming regelt de bescherming van planten- en diersoorten. De wet maakt onderscheid tussen drie beschermingsregimes: Vogelrichtlijnsoorten, Habitatrichtlijnsoorten en andere soorten.

Vogelrichtlijnsoorten

Voor Vogelrichtlijnsoorten zijn de relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, opgenomen in artikel 3.1. Op grond van dit artikel is het verboden:

- Opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels te doden of te vangen.
- Opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Opzettelijk vogels te verstoren. Dit verbod is alleen van toepassing wanneer hierdoor een wezenlijke invloed op de staat van instandhouding optreedt.

Een ontheffing van de verbodsbepalingen voor Vogelrichtlijnsoorten kan worden verleend door Gedeputeerde Staten. Provinciale Staten hebben onder deze wet de bevoegdheid gekregen tot het verlenen van vrijstellingen, opgenomen in provinciale verordeningen. Ontheffingen of vrijstellingen worden alleen verleend wanneer is aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn en wanneer sprake is van (o.a.) een belang:

- In het kader van volksgezondheid of openbare veiligheid.
- In het kader van de veiligheid van het luchtverkeer.
- In het kader van bescherming van flora en fauna.

Daarbij wordt tevens getoetst of de staat van instandhouding van de soort niet verslechtert.

Nest- en rustplaatsen van vogels – jaarrond beschermde nesten

Voor een aantal vogelsoorten geldt dat het nest ook buiten het broedseizoen beschermd is. Hiertoe is door het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit in 2009 een indicatieve lijst met soorten opgesteld. De provincies Limburg en Overijssel hebben hiervoor inmiddels eigen beleid ontwikkeld. Voor de andere 10

provincies geldt dat de opgestelde lijst door het Ministerie van LNV gehanteerd wordt. Hierbij zijn vijf categorieën vaste nesten te onderscheiden:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, daarbuiten in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (bijvoorbeeld steenuil).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (bijvoorbeeld roek, gierzwaluw, huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die (vrijwel) elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (bijvoorbeeld ooievaar, kerkuil, slechtvalk).
4. Nesten van vogels die jaar in, jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (bijvoorbeeld boomvalk, buizerd, ransuil).
5. Nesten van vogels die vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar tevoren hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (bijvoorbeeld oeverzwaluw, ekster en groene specht). Een omgevingscheck door een deskundige dient uit te wijzen of in de omgeving voldoende gelegenheid is om zelfstandig een nieuw nest te bouwen of te zoeken.

Habitatrichtlijnsoorten

De relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, voor Habitatrichtlijnsoorten zijn opgenomen in artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Dit artikel stelt een verbod op het:

- Opzettelijk doden of vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV onderdeel a van de Habitatrichtlijn, bijlage II van het Verdrag van Bern of bijlage I van het verdrag van Bonn.
- Opzettelijk verstoren van dieren van genoemde soorten.
- Opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren van genoemde soorten.
- Opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren van genoemde soorten.
- Opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV onderdeel b van de Habitatrichtlijn, bijlage I van het Verdrag van Bern.

Ook voor de verbodsbepalingen voor Habitatrichtlijnsoorten kunnen Gedeputeerde Staten een ontheffing verlenen en kunnen Provinciale Staten bij verordening vrijstellingen verlenen. Ontheffingen of vrijstellingen worden alleen verleend, wanneer is aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn en wanneer sprake is van (o.a.) een belang:

- In het kader van bescherming van flora en fauna of de instandhouding van natuurlijke habitats.
- In het kader van volksgezondheid, openbare veiligheid of andere redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Daarbij wordt tevens getoetst of er afbreuk gedaan wordt aan het streven om de populaties binnen het natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Andere soorten

Tot slot zijn een aantal planten- en diersoorten in de Wet natuurbescherming aangewezen als nationaal beschermde soorten. Deze soorten zijn alleen beschermd op grond van de Nederlandse wet en zijn niet genoemd in Europese richtlijnen of verdragen. De relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, voor de nationaal beschermde soorten zijn opgenomen in artikel 3.10 van de wet. Het is verboden:

- Opzettelijk in het wild levende dieren van de nationaal beschermde soorten te doden of te vangen.
- Opzettelijk vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren van nationaal beschermde soorten te beschadigen of vernielen.

- Opzettelijk planten van de nationaal beschermde soorten te plukken, verzamelen, af te snijden, ontwortelen of te vernielen.

Wederom is Gedeputeerde Staten bevoegd ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen en kunnen Provinciale Staten bij verordening vrijstellingen verlenen. Hiervoor gelden dezelfde regels als voor Habitatrichtlijnsoorten, waarbij de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling aanvullend ook verband kan houden met (o.a.):

- Ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van een gebied en het daaropvolgend gebruik van het gebied.
- Bestendig beheer of onderhoud in landbouw en bosbouw.
- Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen of in het kader van natuurbeheer.
- Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een gebied.
- Algemeen belang.

Daarbij wordt tevens getoetst of er afbreuk gedaan wordt aan het streven om de populaties binnen het natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Gedragscodes

De verboden die in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 zijn neergelegd, zijn niet van toepassing wanneer wordt gehandeld volgens een door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode. Gedragscodes kunnen worden opgesteld voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkeling of inrichting. Toepassing van een goedgekeurde gedragscode waarborgt dat zorgvuldig wordt gehandeld.

Provinciale verordeningen

Op grond van de Wet natuurbescherming hebben Provinciale Staten de bevoegdheid om in provinciale verordeningen algemene vrijstellingen te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in de wet. Van deze bevoegdheid hebben de verschillende provincies gebruik gemaakt. Dit betekent, dat de bescherming die soorten genieten, kan verschillen tussen provincies. De consequenties van de verordening van de provincie Noord-Brabant voor de bescherming van planten- en diersoorten zijn hieronder kort beschreven.

De provincie Noord-Brabant heeft de Verordening natuurbescherming vastgesteld. In hoofdstuk 3 van deze verordening zijn vrijstellingen opgenomen voor beschermde soorten.

Voor verschillende nationaal beschermde diersoorten verleent Provinciale Staten vrijstelling van het verbod op het vangen van dieren en het beschadigen en vernielen van voortplantingsplaatsen van dieren ten behoeve van ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud (zie bijlage 3). Deze vrijstellingen gelden alleen wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat.

De verordening stelt daarnaast dat het opzettelijk verontrusten van overwinterende ganzen in door GS aangewezen ganzenrust- en foerageergebieden moet worden beschouwd als van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van de ganzensoort.

B1.1.2 Bescherming natuurgebieden

Hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijngebieden). Deze gebieden vormen, samen met Natura 2000-gebieden in andere Europese landen, een samenhangend geheel van natuurgebieden voor behoud, ontwikkeling en herstel van de Europese biodiversiteit. In Nederland zijn ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen. De ecologische doelen (instandhoudingsdoelstellingen) die in deze gebieden worden nagestreefd, zijn vastgelegd in de Aanwijzingsbesluiten.

In paragraaf 2.3 van de Wet natuurbescherming zijn regels opgenomen voor de beoordeling van effecten van plannen, projecten en andere handelingen op Natura 2000-gebieden.

Voor het realiseren van projecten of verrichten van andere handelingen – ongeacht of zij plaatsvinden binnen of buiten de begrenzing van een Natura 2000-gebied – is een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming nodig, wanneer zij de kwaliteit van de natuurlijke habitattypen of de habitattypen van soorten kunnen verslechteren of een verstorend effect kunnen hebben op soorten waarvoor het gebied is aangewezen. De instandhoudingsdoelstellingen die voor het gebied zijn opgesteld zijn leidend bij de beoordeling van de effecten. Gedeputeerde Staten van de provincie zijn bevoegd om een vergunning te verlenen voor projecten die kunnen leiden tot negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen. Bij vergunningaanvraag dient de initiatiefnemer een zogenaamde “passende beoordeling” in te dienen. Vergunning wordt verleend, wanneer uit deze passende beoordeling blijkt dat de natuurlijke kenmerken van het gebied met zekerheid niet worden aangetast óf wanneer, indien wel sprake is van aantasting van de natuurlijke kenmerken, wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- Er zijn geen alternatieve oplossingen.
- Er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard.
- Er worden compenserende maatregelen getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van het Natura 2000-gebied behouden blijft.

B1.1.3 Bescherming houtopstanden

Tot slot regelt hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming de bescherming van houtopstanden. Het hoofdstuk ziet alleen toe op houtopstanden van minimaal 10 are of rijbeplantingen van meer dan twintig bomen, gelegen buiten de door de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom. Houtopstanden op erven en in tuinen, fruitbomen, windschermen om boomgaarden, kerstbomen en kweekgoed en populieren- en wilgenopstanden langs (water)wegen en landbouwgronden en ten behoeve van biomassaproductie (onder voorwaarden) vallen niet onder de werking van de Wet natuurbescherming.

Kap van (delen van) houtopstanden dient vooraf gemeld te worden bij Gedeputeerde Staten. De provincie stelt bij verordening eisen aan de manier waarop deze melding moet worden gedaan. De geveldde houtopstand moet binnen drie jaar na kap worden herplant op deze locatie. Ook aan de wijze van herplant kunnen provincies bij verordening eisen stellen. Tevens kunnen provincies vrijstelling verlenen van de herplantplicht.

Daarnaast stellen gemeenten veelal aanvullende regels op ten aanzien van de kap van bomen (kapvergunningplicht). Deze regels betreffen meestal alleen de kap van bomen binnen de bebouwde kom en/of de kap van waardevolle of monumentale bomen.

B1.2 Provinciale gebiedsbescherming

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS)), is een netwerk van in Nederland bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het Rijk heeft het algemene NNN-beleid vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Hierin is onder andere opgenomen dat provincies het opgestelde rijksbeleid verder vorm moeten geven via een provinciale verordening en daarbij verdere verantwoording dragen voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Binnen de provincie Noord-Brabant is deze begrenzing uitgewerkt in Verordening Ruimte 2014.

Op grond van artikel 2.10.3 Barro zijn door de provincies de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN-gebieden vastgelegd, welke erop gericht zijn de gebieden te ontwikkelen, herstellen en behouden. Tevens geldt er een algemeen beschermingsregime voor NNN-gebieden (artikel 2.10.4 Barro). Dit betreft het ‘nee, tenzij’-regime. Volgens dit regime dient allereerst vastgesteld te worden of de geplande ingreep significant negatieve effecten heeft op de in het NNN-gebied aanwezige wezenlijke kenmerken en waarden, en of de geplande ingreep leidt tot een significante vermindering van de oppervlakte van of samenhang tussen gebieden. Wanneer dit zo is, geldt in principe dat de ingreep geen doorgang kan vinden. Uitzondering geldt alleen voor ingrepen waarbij sprake is van groot openbaar belang, ingrepen waarbij geen reële alternatieven voor de plannen beschikbaar zijn en wanneer de negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden, de oppervlakte en de samenhang worden beperkt en de overblijvende effecten gelijkwaardig worden gecompenseerd (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit et al., 2007).

B2 JAARROND BESCHERMDE VOGELNESTEN

In onderstaande tabel zijn de jaarrond beschermde vogelnesten in de provincie Noord-Brabant opgenomen.

Nederlandse naam	Bescherming	Nederlandse naam	Bescherming
Boomvalk	Categorie 4	Ekster	Categorie 5
Buizerd	Categorie 4	Gekraagde roodstaart	Categorie 5
Gierzwaluw	Categorie 2	Glanskop	Categorie 5
Grote gele kwikstaart	Categorie 3	Grauwe vliegenvanger	Categorie 5
Havik	Categorie 4	Groene specht	Categorie 5
Huismus	Categorie 2	Grote bonte specht	Categorie 5
Kerkuil	Categorie 3	Hop	Categorie 5
Oehoe	Categorie 3	Huiszwaluw	Categorie 5
Ooievaar	Categorie 3	Ijsvogel	Categorie 5
Ransuil	Categorie 4	Kleine bonte specht	Categorie 5
Roek	Categorie 2	Kleine vliegenvanger	Categorie 5
Slechtvalk	Categorie 3	Koolmees	Categorie 5
Sperwer	Categorie 4	Kortsnavelboomkruiper	Categorie 5
Steenuil	Categorie 1	Oeverzwaluw	Categorie 5
Wespendief	Categorie 4	Pimpelmees	Categorie 5
Zwarte wouw	Categorie 4	Raaf	Categorie 5
Blauwe reiger	Categorie 5	Ruigpootuil	Categorie 5
Boerenzwaluw	Categorie 5	Spreeuw	Categorie 5
Bonte vliegenvanger	Categorie 5	Tapuit	Categorie 5
Boomklever	Categorie 5	Torenvalk	Categorie 5
Boomkruiper	Categorie 5	Zeearend	Categorie 5
Bosuil	Categorie 5	Zwarte kraai	Categorie 5
Brilduiker	Categorie 5	Zwarte mees	Categorie 5
Draaihals	Categorie 5	Zwarte roodstaart	Categorie 5
Eidereend	Categorie 5	Zwarte specht	Categorie 5

Categorieën

- 1: Jaarrond gebruikte nesten (steenuil)
- 2: Zeer honkvaste koloniebroeders of afhankelijk bebouwing
- 3: Zeer honkvaste broeders of afhankelijk bebouwing (geen kolonie)
- 4: Vogels die ieder jaar terugkeren naar specifiek nest
- 5: Honkvaste broeders, maar voldoende flexibel

B3 PROVINCIALE VRIJSTELLING

Provinciale Staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Ten behoeve van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud heeft de provincie Noord-Brabant een vrijstelling verleend voor de soorten zoals opgenomen in de onderstaande tabel.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Periode vrijstelling
Zoogdieren		
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>	Onbeperkt
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	Onbeperkt
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>	Onbeperkt
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>	Onbeperkt
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	Onbeperkt
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	Onbeperkt
Haas	<i>Lepus europaeus</i>	Onbeperkt
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>	Onbeperkt
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	Onbeperkt
Ondergrondse woelmuis	<i>Microtus subterraneus</i>	Onbeperkt
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>	Onbeperkt
Rosse woelmuis	<i>Myodes glareolus</i>	Onbeperkt
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>	Onbeperkt
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>	Onbeperkt
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>	Onbeperkt
Wild zwijn	<i>Sus scrofa</i>	Onbeperkt
Woelrat	<i>Arvicola amphibius</i>	Onbeperkt
Amfibieën		
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	Onbeperkt
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	Onbeperkt
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	Onbeperkt
Meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>	Onbeperkt
Middelste groene kikker	<i>Rana esculenta</i>	Onbeperkt